Monitoring EU

europoslance Jana Zahradila

listopad 2016

Alliance of Conservatives and Reformists in Europe, Rue du Trône 4, 1000 Brussels, www.acreurope.eu

ACRE je uznána a částečně financována Evropským parlamentem. Názory vyjádřené v této publikaci nemusí být v souladu s názory Evropského parlamentu a Evropský parlament za ně nenese žádnou odpovědnost.

Foto na titulní straně: © European Union PE-EP Paul-Henri SPAAK building : © Association des Architectes du CIC: Vanden Bossche sprl, CRV s.A., CDG sprl, Studiegroep D. Bontinck

Vážené dámy, vážení pánové,

hlavní událostí na „domácím“ evropském písečku je nepochybně celá baterie návrhů Evropské komise v oblasti energetiky. Balík o více než tisíci stranách lze shrnout v jedné větě: Komise opět, ani ne po dvou letech, mění pravidla hry. A to v odvětví, které plánuje na roky, ne-li na desetiletí dopředu, a je navíc nesmírně citlivé na ideologické zásahy. Své o tom vědí mimo jiné i běžní spotřebitelé, kteří klimatický džihád financují nejenom ve chvíli, kdy topí a svítí, ale i při nákupu čehokoli „made in the EU“.

Bruselští úředníci, jak se zdá, zbožňují sci-fi. Na svých stolech narýsovali neexistující technologie budoucnosti, jejichž používání stačí lidem i celým státům prostě přikázat směrnicí. Aby toho nebylo málo, všichni mají v příštích letech povinně ušetřit 30 procent energie. Jediný odhad nákladů pochází zatím od českých energetiků a hovoří o více než půl bilionu korun. Jestli bude naše vláda s plány komise v Bruselu nesouhlasit tak srdnatě, jako nesouhlasila s uprchlickými kvótami, pak by měla také říci, kde na to nakonec vezme.

Dámy a pánové, přeji Vám krásné svátky a příjemné čtení.

Jan Zahradil

nový web Jana Zahradila

janzahradil.cz

OBSAH

Přehled nejdůležitějšího dění 5

Digitální agenda 5

Zeměpisné blokování brání online obchodování, souhlasí Rada 5

Doprava. 6

EP schválil pozici k chystané novele bezpečnostních norem pro letectví 6

Energetika. 7

Komise zveřejnila rozsáhlý balík pro reformu energetického trhu 7

Justice a vnitro. 9

Rada souhlasí se změnou směrnice proti praní špinavých peněz 9

Komise chce upravit vstup na území EU pomocí systému ETIAS 10

Vnitřní trh 11

Předsednictví Rady a EP dosáhly dohody o fondech peněžního trhu 11

Komise poprvé předložila soubor evropských pravidel pro platební neschopnost podniků . . 12

Krátce… 14

Poslanci požadují další snižování roamingových cen 14

Aktuální nabídka pracovních příležitostí a stáží v EU 15

Pracovní místa 15

Stáže. 16

PŘEHLED NEJDŮLEŽITĚJŠÍHO DĚNÍ

Digitální agenda

Zeměpisné blokování brání online obchodování, souhlasí Rada

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, které řeší neoprávněné zeměpisné blokování a jiné formy diskriminace na základě místa bydliště či sídla nebo státní příslušnosti v rámci jednotného trhu (KOM(2016)289)

Rada se 28. 11. 2016 dohodla na návrhu nařízení, kterým se zakazuje neopodstatněné zeměpisné blokování mezi členskými státy. Cílem návrhu nařízení je odstranit diskriminaci na základě státní příslušnosti, místa bydliště nebo místa usazení zákazníků a tím podpořit elektronické obchodování v EU.

Kontext

Zeměpisné blokování představuje diskriminační praxi, která zákazníkům nakupujícím na internetu brání v přístupu ke zboží nebo službám a v jejich nákupu z internetové stránky v jiném členském státě.

Komise původní návrh předložila Radě a EP v květnu 2016 společně s doplňkovými legislativními návrhy o službách přeshraničního dodávání balíků a o přezkumu nařízení o spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele (více v příspěvku „Komise navrhla nová pravidla elektronického obchodu“, Monitoring květen 2016).

Oblast působnosti nařízení je v souladu se směrnicí o službách (č. 123/2006), ze které jsou vyloučeny některé činnosti, jako například finanční, audiovizuální, přepravní a sociální služby a služby zdravotní péče. Uvedená nová pravidla mají být rovněž v souladu s dalšími platnými právními předpisy EU, které se vztahují na přeshraniční prodej, jako jsou například pravidla týkající se autorských práv a právní předpisy Unie týkající se justiční spolupráce v občanských věcech, jež je upravena nařízeními Řím I. (č. 593/2008) a Brusel I. (č. 44/2001).

Obsah a sporné body

Hlavním cílem návrhu je předcházet diskriminaci spotřebitelů a podniků, pokud jde o přístup k cenám a k prodejním nebo platebním podmínkám při nákupu zboží a služeb v jiné zemi EU. Jedná se o situace, kdy obchodník:

- prodává zboží, které je dodáváno do členského státu, do nějž obchodník dodání nabízí, nebo které je odebíráno v místě, na němž se s daným zákazníkem dohodl;
- zajišťuje elektronicky poskytované služby, jako například cloudové služby, služby datových skladů, hosting internetových stránek a poskytování firewallů. Tento případ se nevztahuje na služby, jejichž hlavní vlastností je poskytování přístupu k dílům chráněným autorskými právy nebo jinému předmětu ochrany či jejich využívání nebo prodej díla chráněného autorskými právy nebo předmětu ochrany v nehmotné podobě, jako jsou například elektronické knihy a hudba on-line;
- poskytuje služby, které zákazník přijímá v zemi, v níž daný obchodník působí, jako například hotelové ubytování, sportovní akce, pronájem vozidel a vstupenky na hudební festivaly nebo do zábavních parků.

Stanovení odlišných cen (na rozdíl od cenové diskriminace) nemá být zakázáno, takže obchodníci mohou nabízet odlišné všeobecné podmínky přístupu, včetně cen, a zaměřovat svou činnost na určité skupiny zákazníků na konkrétních územích. Obchodníci navíc nemají mít povinnost dodávat zboží zákazníkům mimo území členského státu, do něhož dodání nabízejí.

Návrh nařízení má zakázat neopodstatněnou diskriminaci zákazníků v souvislosti s platebním nástrojem. Obchodníci by tak nesměli u zákazníků uplatňovat odlišné platební podmínky na základě státní příslušnosti, místa bydliště nebo místa usazení.
Obchodníci by rovněž neměli blokovat nebo omezovat přístup zákazníků k on-line rozhraní obchodníků z důvodů souvisejících se státní příslušností nebo místem bydliště. Pokud by obchodník přístup blokoval či omezoval nebo pokud zákazníky přesměrovával na jinou verzi on-line rozhraní, musel by poskytnout jasné vysvětlení.

Na základě obecného přístupu mají zůstat nadále v platnosti některé výjimky povolené podle unijních

právních předpisů upravujících hospodářskou soutěž. Jedním z příkladů je situace, kdy jsou obchodníci vázáni dohodou s dodavatelem, jež od nich vyžaduje omezit pasivní prodeje (tj. prodeje, v jejichž rámci obchodník aktivně neusiluje o obchod se zákazníkem). V těchto případech by se dle návrhu revidované nařízení nemělo použít.

Někteří zástupci institucí EU přistupují k návrhu rezervovaně s ohledem na obavy z dopadů, které by taková reforma mohla způsobit. Obavy se týkají zejména toho, že by v důsledku nová pravidla vedla k omezení nabídky spotřebitelům vzhledem k tomu, že by někteří, zejména menší obchodníci v reakci na regulaci od on-line obchodování ustoupili.

Další vývoj

Tato dohoda slouží jako společný postoj Rady pro zahájení jednání s EP v rámci řádného legislativního postupu EU. Jakmile se EP dohodne na svém postoji, budou zahájena jednání mezi Radou, EP a Komisí.

Doprava

EP schválil pozici k chystané novele bezpečnostních norem pro letectví

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o společných pravidlech v oblasti civilního letectví a o zřízení Agentury Evropské unie pro bezpečnost letectví, kterým se ruší nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 216/2008 (KOM(2015)613)

Výbor TRAN 10. 11. 2016 schválil pozici EP pro interinstitucionální vyjednávání o nových pravidlech pro leteckou bezpečnost.

Kontext

Navrhovaná revize nařízení je součástí plnění Letecké strategie pro Evropu, kterou Komise vydala 7. 12. 2015 (více v příspěvku „Komise představila letecký balík", Monitoring prosinec 2015). Jedná se o komplexní strategický dokument pro letecké odvětví EU, který má zahrnovat všechny související oblasti, projektem Jednotného evropského nebe počínaje a ochranou práv pasažérů konče, a to jak ve stádiu nových iniciativ, tak implementace již existující legislativy EU. Podle Komise je jejím hlavním cílem připravit regulační rámec v oblasti bezpečnosti letectví na příštích 10–15 let, a to i za předpokladu zhruba 50 % nárůstu objemu letecké dopravy a nástupu nových technologií, jakými jsou například bezpilotní letouny. EP vyzval k regulaci dronů již v říjnu loňského roku (více v příspěvku „EP chce regulovat drony na úrovni EU", Monitoring říjen 2015).

Obsah a sporné body

Zpráva výboru zdůrazňuje zejména opatření v oblasti brzké identifikace a prevence nových hrozeb, přísnější regulaci dronů či rozšíření pravomocí Evropské agentury pro bezpečnost letectví (EASA).

Pro zajištění brzké identifikace nových hrozeb by měl být připraven celoevropský program posuzování bezpečnosti, který by měl být doplněn také programy národními. Podle poslanců by přitom měly být brány v úvahu také socioekonomické faktory, jako jsou například důsledky těchto opatření na zaměstnanost v oboru.

Klíčovým bodem zprávy je zpřísněná regulace dronů. V současné době spadají bezpilotní letouny o váze do 150 kg do pravomoci jednotlivých států, podle navrhované úpravy by však pod jednotný evropský rámec měly přejít všechny přístroje těžší než 250 gramů. Za účelem zajištění větší bezpečnosti a ochrany soukromí by tak Komisi měla být svěřena pravomoc vytvářet nová pravidla pro výrobu a používání dronů, jako je například omezení jejich pohybu v citlivých oblastech (elektrárny, letiště). Poslanci dále navrhují, aby byly všechny drony těžší než 250 g registrovány.

Rozšířeny by měly být i pravomoci Evropské agentury pro bezpečnost letectví, která by měla nově stanovovat pravidla pro pohyb letadel v oblastech válečných konfliktů a také se více podílet na vytváření bezpečnostních pravidel pro návrh nových strojů.

Pozměňovací návrhy představené TRAN byly pozitivně uvítány například organizací reprezentující piloty ze zemí EU (European Cockpit Association), která zdůraznila důležitost nových pravidel pro využívání dronů a také nové pravomoci EASA v oblasti prevence socioekonomických rizik. Ze strany členských států, a to zejména Itálie, však zaznívá kritika toho, že navrhovaná legislativa neobsahuje pravidla pro udělování licencí provozovatelů dronů a nemá tedy žádnou přidanou hodnotu pro členské státy.

Další vývoj

Finální podoba nařízení bude nyní dohodnuta v interinstitucionálních vyjednáváních. Pozicí EP se bude 1. 12. 2016 zabývat Rada pro dopravu, telekomunikace a energetiku.

Energetika

Komise zveřejnila rozsáhlý balík pro reformu energetického trhu

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on the Governance of the Energy Union, amending Directive 94/22/EC, Directive 98/70/EC, Directive 2009/31/EC, Regulation (EC) No 663/2009, Regulation (EC) No 715/2009, Directive 2009/73/EC, Council Directive 2009/119/EC, Directive 2010/31/EU, Directive 2012/27/EU, Directive 2013/30/EU and Council Directive (EU) 2015/652 and repealing Regulation (EU) No 525/2013 (COM(2016)759)

Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee, the Committee of the Regions, and the European Investment Bank Accelerating Clean Energy Innovation (COM(2016)763)

Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council amending Directive 2010/31/EU on the energy performance of buildings (COM(2016)765)
Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council amending Directive 2012/27/EU on energy efficiency (COM(2016)761)

Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions A European strategy on Cooperative Intelligent Transport Systems, a milestone towards cooperative, connected and automated mobility (COM(2016)766)

Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on the promotion of the use of energy from renewable sources (recast) (COM(2016)767)

Communication from the Commission Ecodesign Working Plan 2016-2019 (COM(2016)773)

Communication from the Commision to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee, the Committee of the Regions and the European Investment Bank Clean Energy For All Europeans (COM(2016)860)

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on the internal market for elektricity (COM(2016)861)

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on risk-preparedness in the electricity sector and repealing Directive 2005/89/EC (COM(2016)862)

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council establishing a European Union Agency for the Cooperation of Energy Regulators (recast) (COM(2016)863)

Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on common rules for the internal market in elektricity (COM(2016)864)

Komise 30. 11. 2016 zveřejnila balík opatření týkajících se reformy trhu s elektrickou energií, energetické účinnosti a dalších oblastí energetické unie.

Kontext

Komise 25. 2. 2015 zveřejnila balík k energetické unii, kterým plánovala podpořit spolupráci členských států v energetické oblasti. Základním dokumentem je tzv. Strategie pro evropskou energetickou unii neboli sdělení s názvem Rámcová strategie k vytvoření odolné energetické unie s pomocí progresivní politiky v oblasti změny klimatu, která se zaměřuje na zajištění bezpečnosti dodávek energií a dokončení jednotného energetického trhu. Představuje ambiciózní plán na integraci energetických politik v EU (dle místopředsedy Komise Maroše Šefkoviče nejambicióznější projekt od vzniku ESUO) nad rámec návrhu předsedy Evropské rady Donalda Tuska z dubna 2014, který prezentoval návrh na koordinaci dodávek plynu, a dalších iniciativ doposud představených samotnou Komisí.

Komise navrhovala vytvořit energetickou unii jako pátou svobodu s volným pohybem energií napříč hranicemi členských států s jednotným vnitřním energetickým systémem. Ten představuje jednu z 5 dimenzí představené strategie. K dalším čtyřem patří: (1) zajištění bezpečnosti energetických dodávek včetně např. zajištění větší průhlednosti při uzavírání dlouhodobých kontraktů na dodávky plynu; (2) zvýšení energetické účinnosti; (3) nízkouhlíková ekonomika v EU v souvislosti s ochranou klimatu a (4) výzkum a inovace v prioritních oblastech využívání obnovitelných zdrojů, smart grids atd.

V roce 2016 mělo dojít podle pracovního plánu Komise k předložení několika nových legislativních i nelegislativních iniciativ v oblasti budování energetické unie. Do oběhu se však doposud dostal pouze balík opatření týkajících se bezpečnosti dodávek

plynu a efektivity v oblasti vytápění a chlazení (více v příspěvku „Komise představila první kroky k budování energetické unie v oblasti bezpečnosti dodávek zemního plynu", Monitoring únor 2016). K přípravě reformy trhů s elektrickou energií se v průběhu roku vyjádřil v nezávazné rezoluci EP, který zdůraznil důležitost boje s energetickou chudobou a nutnost posílit flexibilitu trhu (více v příspěvku „Cena elektřiny pro domácnosti v EU roste, EP vyhlašuje boj energetické chudobě", Monitoring květen 2016).

Obsah a sporné body

Aktuální balík návrhů s názvem Čistá energie pro všechny Evropany Komise se má zaměřit na energetickou účinnost, posílení konkurenceschopnosti evropského průmyslu v oblasti obnovitelných energií a na posílení postavení spotřebitelů na trzích s elektrickou energií. Podle tvrzení Komise má pak strategie přinést po roce 2021 177 mld. € nových soukromých i veřejných investic, zajistit v následující dekádě růst hrubého domácího produktu o 1% a vytvořit až 900 000 nových pracovních míst. Třemi hlavními prioritami balíku jsou:

1. Energetické úspory
Komise navrhuje revizi energetické strategie do roku 2030, a to konkrétně míry energetických úspor. Místo dosavadních 27% by tak EU měla usilovat o 30% snížení energetické spotřeby oproti hodnotám předpokládaným při zachování současných podmínek.

Revize směrnice o energetické účinnosti by měla zajistit pokračování povinnosti snižovat spotřebu elektrické energie pro její výrobce a distributory o 1,5 % ročně i po roce 2020. Nová podoba trhů s elektrickou energií by měla také podpořit zapojení strany poptávky do snižování energetické náročnosti.

Nová verze směrnice o energetické náročnosti budov by měla zvýšit tempo renovací budov, které je dle Komise dosud značně pomalé. V současné době až 2/3 budov byla postavena před implementací unijních standardů na energetickou účinnost a ročně dochází k renovaci pouze 1% z nich. Za účelem podpory nízkoemisní mobility obsahuje návrh rovněž požadavek na instalaci nabíjecích stanic pro elektromobily v budovách s více jak 10 parkovacími místy od roku 2025.

Komise rovněž ohlásila ve spolupráci s Evropskou investiční bankou vznik nové Evropské iniciativy pro budovy, v rámci níž by mělo dojít k podpoře nových investic v hodnotě až 10 mld. € do roku 2020.

V oblasti ekodesignu připravila Komise nový pracovní plán na léta 2016–2019. Během tohoto období by mělo dojít k aktualizaci legislativy a ke zhodnocení nových možností regulace tak, aby bylo do roku 2030 dosaženo ročních úspor až 600 TWh.

2. Globální vedoucí role EU v oblasti obnovitelných zdrojů
Revize směrnice o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů a navrhovaná reforma trhů s elektrickou energií mají připravit Unii na vysoký podíl obnovitelných zdrojů v energetických mixech členských států. Vzhledem k tomu, že se má jednat převážně o zdroje větrné a sluneční energie, zapojené decentralizovaně do distribučních sítí, mají být podmínky na trzích upraveny tak, aby tyto zdroje mohly soutěžit rovnocenně s konvenčními zdroji. To bude vyžadovat dle Komise především krátkodobější systém obchodování, který bude schopen ocenit flexibilitu zdrojů. Tržní pravidla by měla rovněž být rozšířena do všech oblastí provozu elektrizační soustavy, jako je například provoz systémových služeb.

Nový tržní mechanismus by měl zajistit dostatečný zisk pro provozovatele obnovitelných zdrojů tak, aby je již nadále nebylo potřeba podporovat. Nová pravidla pro podporu OZE po roce 2020 by tak měla odstranit současné pokřivení trhu a zaměřit se na investice tam, kde jsou opravdu nákladově efektivní nebo kde nahrazují vysoké investiční náklady spojené s vývojem.

Pro úspěšné fungování energetických trhů je rovněž nutné dle Komise pokročit v propojování přenosových a distribučních sítí. Komise proto plánuje spolupracovat s regionálními uskupeními a vytvořila expertní skupinu, která by měla definovat klíčové uzlové body v evropské přenosové síti.

Komise dále plánuje úpravy legislativy týkající se využití biomasy tak, aby došlo k větší synergii s plány na budování oběhového hospodářství či s ohledem na udržitelný rozvoj lesních porostů v Evropě.

3. Zajištění rovných podmínek pro spotřebitele
K posílení postavení spotřebitelů má sloužit tržní reforma, která má umožnit jejich větší zapojení prostřednictvím vlastní výroby energie, jejího skladování, sdílení či prodeje. K tomu je ovšem potřeba dle Komise posílit informovanost spotřebitelů o situaci na trhu, reforma by proto měla zajistit větší využití tzv. chytrého měření neboli smart meteringu (tedy více dat o spotřebě), jasnější vyúčtování cen energií a umožnit snadnější přechod mezi různými dodavateli energie.

Komise argumentuje tím, že v posledních letech došlo k markantnímu propadu cen energií na velkoobchodních trzích - ceny elektrické energie jsou na dvanáctiletém minimu, cena plynu spadla od roku 2013 o 50 % a ropy o 60 % od roku 2014. Do konečných cen pro zákazníky se ovšem tento pokles dle Komise nepromítl, naopak došlo k jejich mírnému nárůstu.

Komise chce také bojovat proti energetické chudobě (výdaje nejchudších domácností na energie se za posledních 10 let zvýšily o 50%). Nově by tak například měla být část prostředků na posílení energetické účinnosti budov vyčleněna prioritně pro tento typ domácností či pro projekty sociálního bydlení. Navrhovaná legislativa také vyžaduje po členských státech pravidelný monitoring situace nízkopříjmových domácností.

Ambiciózní balík čítající zhruba 1 tis. stránek dokumentů v sobě skrývá několik klíčových bodů, které vzbuzují odpor členských států i dalších zainteresovaných stran. Mezi ně patří především:

- Zvýšení cíle pro energetické úspory na 30% v roce 2030
- Ukončení nepřímé podpory konvenčních zdrojů prostřednictvím kapacitních mechanismů
- Změna směru od podpory konvenčních biopaliv k elektromobilitě a k pokročilým biopalivům

S novým cílem pro snížení spotřeby energie nesouhlasí mimo jiné i Česká republika. Podle náměstkyně ministra průmyslu a obchodu Lenky Kovačovské nebylo řádně zdůvodněno, proč by měl být měněn těžce nalezený kompromis z roku 2014, když nový limit není pro některé státy nákladově efektivní. Tento postoj zřejmě sdílí i další země (Velká Británie, Nizozemsko), které se navíc obávají postupného omezování suverenity v této oblasti ve prospěch nárůstu pravomocí Komise nad jejich energetickými mixy.

S tím souvisí i druhý sporný bod, kterým je odstranění kapacitních mechanismů. Kapacitní mechanismy slouží k zabezpečení dodávek elektrické energie v elektrické síti prostřednictvím plateb výrobcům energie za ponechání části výrobní kapacity připravené pro případy aktuálního nedostatku vyrobené energie. K tomu se hodí zejména konvenční zdroje, jejichž produkce je řiditelná, a kapacitní mechanismy se proto dají považovat za nepřímou formu podpory konvenčních zdrojů. Komise však navrhuje opuštění této formy podpory a argumentuje tím, že trh dokáže ocenit flexibilitu jednotlivých zdrojů sám. Z tohoto důvodu, pokud budou členské státy plánovat zavedení kapacitních mechanismů, chce Komise klást požadavek na to, aby nejprve provedly reformy trhu. Kapacitní mechanismy v současné době používá například Francie či Velká Británie, svoji verzi se chystá představit i Polsko a lze očekávat, že tyto státy se budou novým pravidlům bránit.

Návrh Komise na snížení podílu konvenčních biopaliv v dopravě ze 7% v roce 2021 na 3,8% v roce 2030 a naopak na zvýšení podílu elektřiny a pokročilých biopaliv na 6,8% vyvolal silnou kritiku ze strany průmyslového sektoru. Zatímco Komise se tímto návrhem údajně pokouší reflektovat veřejné mínění, které biopaliva vnímá negativně, zástupci průmyslu poukazují na nedostatky návrhu v podobě nedostatečného rozlišení mezi jednotlivými druhy konvenčních biopaliv či na zmařené prostředky, které byly do konvenčních biopaliv investovány na základě předchozích evropských norem.

Další vývoj

Množství sporných bodů balíku si vyžádá komplikované vyjednávání, které zřejmě přinese výsledky nejdříve v druhé polovině příštího roku.

Justice a vnitro

Rada souhlasí se změnou směrnice proti praní špinavých peněz

Communication from the Commission to the European Parliament and the Council Communication on further measures to enhance transparency and the fight against tax evasion and avoidance (COM(2016)451)

Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council amending Directive (EU) 2015/849 on the prevention of the use of the financial system for the purposes of money laundering or terrorist financing and amending Directive 2009/101/EC (COM(2016)450)

Rada 8. 11. 2016 souhlasila s návrhem umožňujícím daňovým orgánům přístup k informacím drženým orgány odpovědnými za předcházení praní peněz.

Kontext

Návrh je jedním z řady opatření stanovených Komisí v červenci 2016 v návaznosti na odhalení panamských dokumentů z dubna 2016. Mediální úniky informací, jako jsou panamské dokumenty, odhalující rozsáhlé zatajování offshorových finančních prostředků, ukázaly oblasti, ve kterých existují dle Komise mezery, které dostatečně nebrání zneužívání daňového systému a nezákonným finančním tokům (více v příspěvku „Komise představila přísnější pravidla pro transparentnost, aby odřízla teroristy od financování a zintenzivnila boj proti praní peněz“, Monitoring červenec 2016). Dosavadní opatření EU v oblasti daní vedla např. k tomu, že byla zavedena nová pravidla pro blokování vykonstruovaných opatření, která jsou vytvářena pouze pro účely danění a dále požadavky

na transparentnost finančních účtů, daňová rozhodnutí a činnost nadnárodních společností.

Obsah a sporné body

Daňové orgány potřebují dle Komise lepší přístup zejména k informacím o skutečných vlastnících zprostředkovatelských subjektů a k dalším informacím souvisejícím s náležitou péčí o zákazníky. V současné době však tyto informace daňové orgány členských států v celé EU nemají vždy k dispozici. Směrnice jim má umožnit přístup k informacím při sledování řádného uplatňování pravidel týkajících automatické výměny informací v daňové oblasti.

Pokud je držitel finančního účtu zprostředkovatelskou strukturou, po finančních institucích směrnice č. 107/2014 vyžaduje, aby tento subjekt orgány pečlivě prověřily a podaly zprávu o jeho skutečných vlastnících.

Komise rovněž navrhla změnu směrnice o boji proti praní špinavých peněz. Na stávající i nové účty by se tak vztahovaly hloubkové prověrky. To má umožnit odhalit účty, které by případně mohly být použity k nezákonné činnosti. Větší kontrole a přísnějším pravidlům mají podléhat také pasivní společnosti a svěřenecké fondy, jako jsou ty, které se objevily v panamských dokumentech.

Přístup k těmto informacím má zajistit, aby daňové orgány byly lépe vybaveny pro plnění svých monitorovacích povinností. Tím se má přispět k předcházení vyhýbání se daňovým povinnostem a daňovým podvodům.

Další vývoj

EP 22. 11. 2016 přijal své stanovisko v poměru 590:32:64. K přijetí směrnice v Radě je nutná jednomyslnost v návaznosti na konzultaci s EP. Přijatá směrnice by zavázala členské státy k umožnění přístupu k informacím o skutečném vlastnictví podniků s platností od 1. 1. 2018.

Komise chce upravit vstup na území EU pomocí systému ETIAS

Proposal for a regulation of the European Parliament and of the Council establishing a European Travel Information and Authorisation System (ETIAS) and amending Regulations (EU) No 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/794 and (EU) 2016/1624 (COM(2016)731)

Komise 16. 11. 2016 předložila návrh na zřízení systému EU pro cestovní informace a povolení (ETIAS) s cílem zesílit bezpečnostní kontroly cestujících, na které se nevztahuje vízová povinnost.

Kontext

Otázky bezpečnosti jsou pro současnou Komisi prioritním tématem a během svého funkčního období navrhla již řadu kroků. V dubnu 2015 byl představen Evropský program pro bezpečnost stanovující hlavní kroky k zajištění účinné reakce EU na terorismus a bezpečnostní hrozby v EU v období 2015–2020. Program byl postupně naplňován prostřednictvím legislativních aktů a nových iniciativ - v listopadu 2015 navrhla Komise revizi směrnice o střelných zbraních, po které následoval v prosinci 2015 akční plán proti střelným zbraním a výbušninám. V prosinci 2015 přijala Komise novou směrnici o boji proti terorismu a v únoru 2016 zveřejnila zvláštní akční plán pro zesílení boje proti financování terorismu. V dubnu 2016 navrhla Komise vytvoření systému vstupu/výstupu a vydala sdělení, které má položit základy účinné a skutečné bezpečnostní unie. V září 2016 byl dále schválen jednotný certifikační systém EU pro bezpečnostní zařízení letišť. V září 2016 bylo také přestaveno sdělení Posilování bezpečnosti ve světě mobility deklarující potřebu zjednodušení legálního vstupu osobám bez vízové povinnosti do schengenského prostoru. Vznik ETIAS deklaroval rovněž Jean-Claude Juncker ve svém projevu o stavu Unie a pojí se také s prioritami Bratislavského plánu.

Obsah a sporné body

ETIAS by měl být systém, na základě něhož by cizinci dostali povolení ke vstupu na území EU. Nejedná se ovšem o vízum, ale o mírnější režim pro návštěvníky mimo EU, kteří víza nepotřebují. Státní příslušníci zemí, s nimiž má Unie bezvízový styk, budou stále moci cestovat bez víz, ale před cestou do schengenského prostoru budou mít nejspíše povinnost získat cestovní povolení. Registrace osob vstupujících na území EU by měla pomoci identifikovat prostřednictvím poskytnutých údajů potencionálně nebezpečné osoby. Osobám bez vízové povinnosti by měl dle Komise ETIAS přinést sice vetší byrokratickou zátěž, ale na druhé straně by jim jasně deklarovat, že budou moci vstoupit do schengenského prostoru.

Rozhodnutí, zda osoba bude moci do EU vstoupit či nikoliv, by měl řešit automatizovaný systém předběžné kontroly. Konečné rozhodnutí o udělení nebo zamítnutí vstupu by nicméně měla vždy přijmout státní pohraniční stráž.

ETIAS by měla spravovat Evropská pohraniční a pobřežní stráž, která vznikla v říjnu 2016, v úzké spolupráci s příslušnými orgány členských států a Europolem.

Návrh předpokládá, že by systém měl:

- ověřovat informace předkládané státními příslušníky třetích zemí, na něž se nevztahuje vízová povinnost, prostřednictvím internetové aplikace ještě před cestou na vnější hranice EU. Cílem je posoudit, zda daná osoba představuje riziko z hlediska nelegální migrace, bezpečnosti nebo veřejného zdraví (jde např. o údaje o totožnosti, cestovním dokladu a bydlišti nebo kontaktní údaje);
- automaticky zpracovat každou žádost podanou prostřednictvím internetových stránek nebo mobilní aplikace a zkontrolovat ji v ostatních informačních systémech EU (jako je SIS, VIS, databáze Europolu a databáze Interpolu, systém vstupu/výstupu, Eurodac, ECRIS) a podle zvláštního seznamu ETIAS (vedeného Europolem), a to na základě cílených, přiměřených a jasně vymezených kontrolních pravidel, aby se zjistilo, zda existují skutkové poznatky nebo opodstatněné důvody k vydání nebo zamítnutí cestovního povolení,
- vydávat cestovní povolení – nebude-li nalezen žádný záznam nebo prvek vyžadující další analýzu, mělo by cestovní povolení být vydáno automaticky během několika minut po podání žádosti.

Komise přislíbila, že by získání povolení nemělo být složité, zdlouhavé a drahé (5 € pouze žadatelé starší 18 let). Povolení by mělo platit 5 let a lze jej srovnat se systémem ESTA, jenž funguje v USA a který monitoruje osoby vstupující na jejich území.

Další vývoj

Nyní bude zahájen a diskuze mezi orgány EU o předloženém návrhu.

Vnitřní trh

Předsednictví Rady a EP dosáhly dohody o fondech peněžního trhu

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o fondech peněžního trhu (KOM(2013)615)

Slovenské předsednictví Rady se zástupci EP 14. 11. 2016 dosáhli předběžné dohody o návrhu nařízení o fondech peněžního trhu, jehož cílem je zvýšit stabilitu těchto produktů.

Kontext

Komise navrhla nová pravidla pro fondy peněžního trhu v září 2013. Cílem návrhu nařízení je zajištění hladkého fungování tohoto krátkodobého trhu financování, který má zásadní roli ve financování ekonomiky. Finanční krize 2007-08 ukázala, že fondy peněžního trhu mohou být náchylné na otřesy a mohou dokonce rozšířit či prohloubit riziko v celém finančním systému. Investoři mohou zpětně vykoupit své investice, jakmile vnímají riziko, což může nutit fondy prodávat aktiva rychle, aby byly splněny žádosti o zpětný odkup. To může spustit „run“ investorů a krizi likvidity, případně další negativní dopady na ostatní části finančního systému.

Fondy peněžního trhu jsou pro finanční instituce, obchodní společnosti a vlády důležitým zdrojem krátkodobého financování. Asi 22 % krátkodobých dluhových cenných papírů emitovaných státy nebo podnikovou sférou drží v Evropě právě tyto fondy. Drží také 38 % krátkodobých dluhových nástrojů emitovaných bankovním odvětvím. Kvůli této propojenosti fondů peněžního trhu s bankovním trhem a podnikovými a vládními financemi je jejich fungování v centru pozornosti mezinárodní činnosti v oblasti stínového bankovnictví. K dispozici jsou v současné době 2 druhy fondů peněžního trhu:

- ty, které nabízejí variabilní čistou hodnotu aktiv (VNAV), která závisí hlavně na výkyvech na trhu;
- ty, které nabízejí konstantní hodnotu čistých aktiv (CNAV), kde je cílem nabídnout nákup a odkup za pevnou cenu.

Fondy peněžního trhu mají pod správou zhruba 1 bilion € a investují zejména přebytečnou hotovost v krátkých časových lhůtách. Představují významný nástroj pro investory, protože nabízejí možnost diverzifikovat přebytečnou držbu hotovosti při zachování vysoké úrovně likvidity.

Coreper schválil vyjednávací pozici k návrhu Komise v červnu 2016 (více v příspěvku „Nová pravidla pro fondy peněžního trhu schválila Rada“, Monitoring červen 2016).

Obsah a sporné body

Návrh nařízení stanoví pravidla pro fondy peněžního trhu, zejména složení jejich portfolií a metodu oceňování jejich aktiv, aby se zajistila stabilita jejich struktury a bylo zaručeno, že budou investovat do náležitě diverzifikovaných aktiv s nejvyšší úvěrovou kvalitou.

Dohoda, jíž bylo dosaženo, zahrnuje zejména stěžejní otázky týkající se nařízení o fondech peněžního

trhu, jako jsou například požadavky na likviditu a diverzifikaci, aktiva, do nichž mohou tyto fondy investovat, včetně úlohy veřejného dluhu, a transparentnost. Dohoda dále stanoví, že Komise předloží zprávu o fungování tohoto nařízení, včetně ustanovení o přezkumu.

> Z hlediska likvidity by fondy peněžního trhu měly ve svém portfoliu držet alespoň 10 % aktiv splatných do 1 dne a nejméně 20 % aktiv splatných do 1 týdne. To by jim mělo umožnit vyplatit investory, kteří chtějí zpět své peněžní prostředky v takto krátké lhůtě. Aby se předešlo situaci, kdy má 1 emitent příliš významnou váhu v čisté hodnotě aktiv fondu peněžního trhu, je expozice na jednoho emitenta omezena horní hranicí 5 % portfolia fondu peněžního trhu. U standardních fondů peněžního trhu může na jednoho emitenta připadat 10 % portfolia.

Zavádí rovněž společné normy za účelem zvýšení likvidity fondů peněžního trhu, aby se zajistilo, že budou schopny čelit náhlému přívalu požadavků na odkoupení v případě obtížných tržních podmínek.

> Důležitým novým prvkem návrhu nařízení je zavedení trvalé kategorie „nízká kolísavost hodnoty čistého majetku“ (LVNAV) fondů peněžního trhu. Tyto LVNAV fondy peněžního trhu by postupně měly nahradit většinu stávajících CNAV fondů peněžního trhu, které by měly být převedeny do LVNAV fondů peněžního trhu do 24 měsíců od vstupu nařízení v platnost. LNAV fondům peněžního trhu by bylo povoleno (v omezené míře a za přísných podmínek) nabízet konstantní hodnotu čistých aktiv.

Další vývoj

Přestože na politické úrovni bylo dosaženo celkové dohody, je třeba finalizovat řadu odborných otázek souvisejících s návrhem nařízení. Následně bude dohoda předložena Coreperu za účelem jejího potvrzení jménem Rady. Poté budou EP a Rada vyzvány, aby nařízení přijaly v prvním čtení.

Komise poprvé předložila soubor evropských pravidel pro platební neschopnost podniků

Proposal for a directive of the European Parliament and of the Council on preventive restructuring frameworks, second chance and measures to increase the efficiency of restructuring, insolvency and discharge procedures and amending Directive 2012/30/EU (COM(2016)723)

> *Komise 22. 11. 2016* předložila v rámci návrhu směrnice soubor pravidel, který by měl pomoci podnikům v případě platební neschopnosti.

Kontext

V roce 2014 byl proveden přezkum provádění doporučení o restrukturalizaci a druhé šanci, který ukázal, že navzdory reformám v oblasti insolvence se pravidla v některých zemích výrazně liší a jsou neúčinná. V některých členských státech nelze podnik restrukturalizovat dříve, než se dostane do platební neschopnosti. Pokud jde o druhou šanci, přetrvávají výrazné rozdíly v oblasti trvání lhůty pro prominutí dluhu.

Vymahatelnost rozsudků týkajících se platební neschopnosti je od roku 2015 řešena nařízením č. 848/2015 o insolvenčním řízení, které se zaměřuje na řešení sporů o příslušnosti a přeshraniční insolvenčních řízení. Neupravuje ovšem hmotněprávní insolvenční předpisy jednotlivých členských států.

Zjištěné rozdíly mezi úpravami v jednotlivých členských státech podporují dle Komise právní nejistotu, zvyšují výdaje firem a zejména zabraňují účinné restrukturalizaci společností v Unii.

V této souvislosti v rámci akčního plánu unie kapitálových trhů Komise oznámila, že vydá novou legislativu týkající se platební neschopnosti podniků, včetně včasné restrukturalizace a druhé šance. Primárním cílem celé iniciativy Komise bylo odstranění překážek volného toku kapitálu (více v příspěvku „Komise položila základy unie kapitálových trhů“, Monitoring září 2015). Podpora podnikatelů byla zahrnuta také do strategie jednotného trhu představené v říjnu 2015. Zpráva pěti předsedů, která byla představena v červnu 2015, zařadila insolvenční právo mezi nejvýznamnějšími problémy, které brání integraci kapitálových trhů v eurozóně i mimo ni (více v příspěvku „Zpráva 5 předsedů navrhuje jak posílit HMU“, Monitoring červen 2015).

Obsah a sporné body

Na výše uvedené plány a iniciativy přímo navazuje představený návrh. Představený návrh směrnice počítá se 3 prvky:

- Společné zásady pro využívání rámce pro včasnou restrukturalizaci
- Pravidla, která podnikatelům mají nabídnout druhou šanci, protože by měli být nejpozději do 3 let zcela osvobozeni od svých dluhů.
- Zvýšení efektivity insolvenčního řízení, restrukturalizace a postupů pro prominutí dluhu. To by mělo omezit nepřiměřenou délku a náklady, které tyto

postupy obnášejí v řadě členských států a jež způsobují, že věřitelé a investoři nemají právní jistotu. Nejasné postupy vedou k nízké míře výtěžnosti nezaplacených dluhů.

Navrhovaná pravidla počítají s několika zásadami:

- Malé a střední podniky ve finančních obtížích by měly mít k dispozici nástroje pro včasné varování, které dokážou odhalit zhoršující se situaci.
- Zjednodušení zdlouhavých, složitých a nákladných soudních řízení
- Komise navrhla, aby dlužník mohl využít krátkodobou „dobu hájení“ trvající maximálně 4 měsíce od přijetí donucovacího opatření, aby se usnadnilo vyjednávání a úspěšná restrukturalizace.
- Nesouhlasící menšina věřitelů a akcionářů by neměla mít možnost zablokovat plán na restrukturalizaci.

Komise předpokládá, že by mohl vyřešit problémy podniků, jež se dostaly platební neschopnosti kvůli bankovním úvěrům. Dle předpokladů Komise by měl být návrh přínosný pro širokou škálu aktérů – pro investory, spotřebitele, zaměstnance, ale hlavně podniky a podnikatele.

Další vývoj

Návrh bude nyní předán a následně projednán v institucích EU.

KRÁTCE…

Poslanci požadují další snižování roamingových cen

Členové výboru ITRE 29. 11. 2016 navrhli v poměru 53:5:2 další snížení velkoobchodních cen, které si telekomunikační operátoři navzájem účtují za využívání jejich sítí při spojování roamingových hovorů. Poslanci se dohodli, že za roamingový telefonní hovor by mělo být účtováno 0,3 € namísto původně navrhovaných 0,4 €. Postupně se má také snižovat cena za 1 GB dat ze 4 € na 1 € namísto 0,0085 € za 1 MB dat a textové zprávy by měla být cena stanovena na 0,01 €, jak původně navrhla Komise. Hlasování je dalším krokem k úplnému zrušení roamingových maloobchodních přirážek, který mají umožnit spotřebitelům používat své mobilní telefony v jiných zemích EU za stejných podmínek, jako v domácí síti bez placení dodatečných poplatků. Zástupci EP nyní budou vyjednávat s Radou s cílem nalézt společnou shodu.

AKTUÁLNÍ NABÍDKA PRACOVNÍCH PŘÍLEŽITOSTÍ A STÁŽÍ V EU

Pracovní místa

Evropský podpůrný úřad pro otázky azylu (EASO)
Pozice: Vedoucí úseku výzkumu
Místo výkonu: Valleta, Malta
Termín přihlášek: 12. 12. 2016
Odkaz: https://epso.europa.eu/apply/job-offers/temporary/2098-easo-2016-ta-017_cs

Evropská komise
Pozice: Externí členové výboru pro pokrok v oblasti auditu
Místo výkonu: Brusel, Belgie
Termín přihlášek: 19. 12. 2016
Odkaz: https://epso.europa.eu/apply/job-offers/temporary/2250_cs

Evropský podpůrný úřad pro otázky azylu (EASO)
Pozice: Asistent pro správu majetku
Místo výkonu: Valleta, Malta
Termín přihlášek: 19. 12. 2016
Odkaz: https://epso.europa.eu/apply/job-offers/temporary/2222-easo-2016-ca-008_en

Úřad Evropské unie pro duševní vlastnictví (EUIPO)
Pozice: Smluvní zaměstnanci
Místo výkonu: Alicante, Španělsko
Termín přihlášek: 21. 12. 2016
Odkaz: https://epso.europa.eu/apply/job-offers/cast/2012_cs

Evropská komise
Pozice: Administrátor v oblasti jaderné energie – Inspektor jaderné bezpečnosti
Místo výkonu: Lucemburk, Lucembursko
Termín přihlášek: 5. 1. 2017
Odkaz: https://epso.europa.eu/apply/job-offers/competition/1859_cs

Evropská komise
Pozice: Administrátor v oblasti jaderné energie – Odborný referent
Místo výkonu: Lucemburk, Lucembursko
Termín přihlášek: 5. 1. 2017
Odkaz: https://epso.europa.eu/apply/job-offers/competition/1861_cs

Orgány a instituce EU
Pozice: Analýza dat a služby IT
Místo výkonu: Brusel, Belgie/Lucemburk, Lucembursko
Termín přihlášek: 10. 1. 2017
Odkaz: https://epso.europa.eu/apply/job-offers/competition/1945_cs

Orgány a instituce EU
Pozice: Digitální pracoviště, automatizace v kancelářské administrativě a mobilní výpočetní technika
Místo výkonu: Brusel, Belgie/Lucemburk, Lucembursko
Termín přihlášek: 10. 1. 2017
Odkaz: https://epso.europa.eu/apply/job-offers/competition/1946_cs

Orgány a instituce EU
Pozice: Plánování podnikových zdrojů
Místo výkonu: Brusel, Belgie/Lucemburk, Lucembursko
Termín přihlášek: 10. 1. 2017
Odkaz: https://epso.europa.eu/apply/job-offers/competition/1947_cs

Orgány a instituce EU
Pozice: Bezpečnost IKT
Místo výkonu: Brusel, Belgie/Lucemburk, Lucembursko
Termín přihlášek: 10. 1. 2017
Odkaz: https://epso.europa.eu/apply/job-offers/competition/1948_cs

Orgány a instituce EU
Pozice: Infrastruktura IT
Místo výkonu: Brusel, Belgie/Lucemburk, Lucembursko
Termín přihlášek: 10. 1. 2017
Odkaz: https://epso.europa.eu/apply/job-offers/competition/1949_cs

Odrůdový úřad Společenství (CPVO)
Pozice: IT vývojář
Místo výkonu: Angers, Francie
Termín přihlášek: 15. 1. 2017
Odkaz: https://epso.europa.eu/apply/job-offers/temporary/2251-cpvo-ca-2016-001_cs

Odrůdový úřad Společenství (CPVO)
Pozice: IT správce databáze
Místo výkonu: Angers, Francie
Termín přihlášek: 15. 1. 2017
Odkaz: https://epso.europa.eu/apply/job-offers/temporary/2252-cpvo-ca-2016-002_cs

Orgány a instituce EU
Pozice: Finance
Místo výkonu: Brusel, Belgie/Lucemburk, Lucembursko/Štrasburk, Francie
Termín přihlášek: 17. 1. 2017
Odkaz: https://epso.europa.eu/apply/job-offers/competition/2238_cs

Orgány a instituce EU
Pozice: Lidské zdroje
Místo výkonu: Brusel, Belgie/Lucemburk, Lucembursko/Štrasburk, Francie
Termín přihlášek: 17. 1. 2017
Odkaz: https://epso.europa.eu/apply/job-offers/competition/2239_cs

Stáže

České centrum Kyjev
Pozice: výuka češtiny jako cizího jazyka
Místo výkonu: Kyjev, Ukrajina
Termín přihlášek: průběžný příjem
Odkaz: http://www.czechcentres.cz/kariera/staze2/staz-kyjev/

České centrum Moskva
Pozice: výuka češtiny jako cizího jazyka
Místo výkonu: Moskva, Ruská federace
Termín přihlášek: průběžný příjem
Odkaz: http://www.czechcentres.cz/kariera/staze2/staz-moskva/

ACRE

www.acreurope.eu